

УДОСКОНАЛЕННЯ ПОРЯДКУ ВИПЛАТИ ГРОШОВОЇ КОМПЕНСАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ЗА ПІДНАЙОМ (НАЙОМ) НИМИ ЖИТЛОВИХ ПРИМІЩЕНЬ

Обґрунтовано актуальність удосконалення порядку виплати грошової компенсації військовослужбовцям Національної гвардії України за піднайом (найом) ними житлових приміщень. Встановлено, що в умовах сьогодення виплата грошової компенсації військовослужбовцям Національної гвардії України за піднайом (найом) ними житлових приміщень у контексті забезпечення військовослужбовців та членів їхніх родин житлом є найактуальнішим і дієвим механізмом реалізації соціального захисту останніх.

Завдяки проведеному аналізу нормативно-правової бази України, науково-юридичної літератури, розпорядчих актів і директив висвітлено проблемні питання щодо наявного порядку виплати грошової компенсації військовослужбовцям Національної гвардії України за піднайом (найом) ними житлових приміщень, враховано реальні чинники, які впливають на ціноутворення оренди житла в Україні.

Згідно з проведеним порівняльним аналізом розмірів виплати грошової компенсації і реальних цін оренди житла підтверджено, що родини військовослужбовців Національної гвардії України змушені різницю оренди житла покривати власним грошовим забезпеченням, зменшуючи витрати на базові потреби.

Запропоновано вдосконалити порядок виплати грошової компенсації військовослужбовцям Національної гвардії України за піднайом (найом) ними житлових приміщень шляхом внесення змін до нормативно-правових актів, що регламентують цей вид діяльності.

Ключові слова: *забезпечення житлом, грошова компенсація, оренда житла, піднайом (найом) житлових приміщень.*

Постановка проблеми. Право на житло є одним із основних конституційних прав громадян. Згідно зі ст. 47 Конституції України кожен має право на житло. Держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати або взяти його в оренду. Соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, також забезпечує держава [1].

Підтримання рівня та якості життя, задоволення матеріальних і духових потреб військовослужбовців та членів їхніх родин безпосередньо залежить від сучасної системи соціального захисту військовослужбовців [2], зокрема забезпечення військовослужбовців житлом.

Забезпечення військовослужбовців та членів їхніх сімей житлом було і залишається життєво-значущим питанням як для політиків, вищого військового керівництва, громадських організацій, так і для самих військовослужбовців і їхніх родин.

Нормативно-правове підґрунтя України регламентує забезпечення військовослужбовців житлом з урахуванням категорій, що мають право на забезпечення житлом у вигляді: надання житлових приміщень; безоплатного розміщення у спеціально пристосованих казармах у розташуванні військової частини або сімейних гуртожитках; оренди житлових приміщень з метою забезпечення ними військовослужбовців та членів їхніх сімей або, за бажанням військовослужбовця, виплати йому грошової компенсації за піднайом (найом) житлового приміщення.

Отже, якщо у військовій частині немає службового житлового фонду, частина зобов'язана для розміщення військовослужбовців та членів їхніх сімей орендувати житлові приміщення у межах норм, установлених чинним законодавством, або, за бажанням військовослужбовця, виплачувати грошову компенсацію за піднайом (найом) житлових приміщень.

Брак необхідного фонду державних і службових квартир, відсутність діючих програм (механізмів) реалізації, встановлених законодавством, щодо забезпечення військовослужбовців житлом, повільні темпи будівництва та придбання житла не відповідає постійно зростаючим потребам у наданні (придбанні) житлових приміщень військовослужбовцям як для службового користування, так і для постійного проживання.

Близько 95 % військових частин Національної гвардії України (НГУ) не мають власних сімейних гуртожитків, а в тих частинах, де вони є, їхні потужності задовольняють потребу розміщення родин військовослужбовців до 10 % від загальної кількості родин, яким необхідне житло, а стан приміщень

не відповідає вимогам сьогодення. Також в умовах війни, у зв'язку із постійними ракетними обстрілами, розміщення родин військовослужбовців у сімейних гуртожитках на територіях військових частин стало смертельно небезпечним.

Оренда та оплата орендованих житлових приміщень у Національній гвардії України поряд із перевагами має низку недоліків. Наприклад, військовослужбовець та члени його родини повинні бути зареєстровані за місцем служби [3], а з 1 грудня 2021 р. набув чинності Закон про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні [4], який призвів до появи у військовослужбовців проблем із реєстрацією місця проживання (перебування) фізичних осіб в Україні. Відповідно до [4, 5] реєстрація місця проживання військовослужбовців і членів їхніх сімей за юридичною адресою військової частини законодавством не передбачена та здійснюється лише у житлі (житловому будинку, квартирі, іншому жилу приміщенні), в якому особа постійно або тимчасово проживає і відомості про яке внесені до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Оренда житлових приміщень підприємств, організацій, установ усіх форм власності та фізичних осіб – власників житла для розміщення військовослужбовців – здійснюється військовою частиною на підставі договору [3], оформленого згідно з вимогами Цивільного кодексу України. Тому більшість орендодавців, приховуючи свої доходи від здавання в оренду житлових приміщень, не бажають здавати житло за договором оренди на офіційних засадах.

Виплата грошової компенсації військовослужбовцям Національної гвардії України за піднайом (найом) ними житлових приміщень здійснюється відповідно до п. 2 ст. 51 Бюджетного кодексу України, ст. 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», Порядку виплати грошової компенсації військовослужбовцям Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, Державної прикордонної служби, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації та Державної спеціальної служби транспорту за піднайом (найом) ними житлових приміщень, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 450 [6, 7]. Зазначені нормативно-правові акти регламентують порядок, терміни та розміри виплати компенсації. Щодо встановлених розмірів виплати грошової компенсації військовослужбовцям за піднайом (найом) ними житлових приміщень на сьогодні є чимало питань, які виникли в результаті відповідних чинників:

- географічне розташування (курортні та туристичні міста), де відбувається сезонне збільшення цін на піднайом (найом) житлових приміщень;
- геополітичне розташування (умови воєнного стану): ринок оренди житла в західних та деяких центральних регіонах України продовжує відновлюватися, а ціни – зростати, і навпаки, ціни на піднайом (найом) житлових приміщень у прифронтових містах знизилися;
- різниця встановленого розміру виплати грошової компенсації [6, 8] з реальними цінами на оренду житла.

Отже, виникає доцільність в обґрунтуванні потреби в удосконаленні порядку виплати грошової компенсації військовослужбовцям НГУ за піднайом (найом) ними житлових приміщень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний інтерес до порядку виплати грошової компенсації військовослужбовцям різних силових структур сектору безпеки й оборони України за піднайом (найом) ними житлових приміщень у контексті соціального захисту військовослужбовців і членів їхніх родин виявляють як вітчизняні, так і зарубіжні науковці. У публікаціях українських науковців [9, 10] висвітлено проблемні питання щодо отримання грошової компенсації за піднайом житла як окремого елемента гарантій у системі соціального захисту військовослужбовців та визначено рівень відповідності цих гарантій реальним можливостям військовослужбовців.

Проблематику щодо встановлення державної регуляції цін на житло на період воєнного стану у зв'язку з високим рівнем внутрішньої міграції та підвищенням попиту на житло у відносно безпечних регіонах України було порушено у статті [11], де доволі швидка реакція окремих чиновників не змусила себе довго чекати, зокрема керівництво таких міст, як Хмельницький та Львів, які відреагували на ситуацію, що склалася, а саме, категорично висловили свої погляди на критичне зростання цін на оренду житла. Проте з часом стало відомо, що «високі» промови високопосадовців, як державного, так і місцевого рівня, на ситуацію із різким підвищенням вартості за оренду житла суттєвих результатів не дали. На законодавчому рівні змін також не відбулося.

Учений Л. І. Мазуренко вважає, що більшість із наявних пільг мають компенсаторне, не мотивувальне спрямування, а деякі нормативно-правові акти – декларативний характер [12], що наштовхує на створення та впровадження нових форм і методів задля реалізації актуальних та діючих компонентів соціального забезпечення військовослужбовців в умовах воєнного стану.

Разом з тим аналіз наукових досліджень і публікацій, нормативно-правової бази, даних державної статистики України показує, що в умовах сьогодення проблема виплати грошової компенсації військовослужбовцям НГУ за піднайом (найом) ними житлових приміщень, у контексті соціального захисту військовослужбовців, залишається вирішеною не в повному обсязі. А коливання цін на ринку оренди житла в різних регіонах країни обумовлює потребу в його постійному моніторингу та аналізі, періодичному (гнучкому) впливі шляхом прийняття управлінських рішень та своєчасного внесення змін до законодавчих актів, нормативно-правової бази.

Метою статті є висвітлення проблемних питань щодо наявного порядку виплати грошової компенсації військовослужбовцям Національної гвардії України за піднайом (найом) ними житлових приміщень та обґрунтування потреби його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Армії провідних країн світу, провівши низку досліджень у сфері житлового забезпечення військовослужбовців [13], дійшли висновку, що для реального та дієвого механізму його реалізації у контексті соціального забезпечення військовослужбовців необхідно переходити на монетарні відносини.

Вочевидь, в умовах війни порядок виплати грошової компенсації військовослужбовцям НГУ за піднайом (найом) ними житлових приміщень набув ще більшої актуальності та потребує додаткового вивчення.

Отже, згідно з п. 2 Постанови [6] військовослужбовцям грошова компенсація виплачується щомісяця (у поточному місяці за попередній) у розмірі, який не перевищує:

- а) у м. Київ – двох розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року;
- б) у м. Сімферополь, м. Севастополь та обласних центрах – півтора розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року;
- в) в інших населених пунктах – одного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року.

При цьому військовослужбовцям за наявності в них трьох і більше членів сім'ї зазначені розміри грошової компенсації збільшуються у 1,5 раза.

Наприклад, з 1 січня 2025 р. розмір виплати грошової компенсації військовослужбовцям за піднайом (найом) ними житлових приміщень згідно з Постановою [6] встановлюється:

- 1) у м. Київ – два розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року і дорівнює 6056 грн на місяць;
- 2) в обласних центрах – півтора розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб встановленого на 1 січня календарного року і дорівнює 4542 грн на місяць;
- 3) в інших населених пунктах – одного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року і дорівнює 3028 грн на місяць.

При цьому військовослужбовцям за наявності в них трьох і більше членів сім'ї розмір компенсації збільшується в 1,5 раза:

- а) у м. Київ – 9084 грн на місяць;
- б) в обласних центрах – 6813 грн на місяць;
- в) в інших населених пунктах – 4542 грн на місяць.

А для військовослужбовців НГУ Розпорядженням [8] розмір виплати грошової компенсації за піднайом (найом) ними житлових приміщень у 2026 р. встановлено:

- 1) у м. Київ – 4400 грн на місяць;
- 2) в обласних центрах – 3300 грн на місяць;
- 3) в інших населених пунктах – 2200 грн на місяць.

При цьому військовослужбовцям за наявності в них трьох і більше членів сім'ї розмір компенсації збільшується у 1,5 раза:

- а) у м. Київ – 6600 грн на місяць;
- б) в обласних центрах – 4950 грн на місяць;

в) в інших населених пунктах – 3300 грн на місяць, що йде всупереч Постанові [6], тобто військовослужбовці НГУ порівняно з військовослужбовцями Збройних Сил України (ЗСУ) отримують менші суми грошової компенсації за піднайом (найом) ними житлових приміщень.

Отже, провівши порівняльний аналіз, можна висновити, що військовослужбовці НГУ порівняно з військовослужбовцями ЗСУ в середньому отримують виплати грошової компенсації за піднайом (найом) ними житлових приміщень на 27 % менше.

Також, беручи до уваги зміни, визначені у Постанові [14], уряд лише спростив процедуру отримання грошової компенсації за піднайом (найом) військовослужбовцями житлових приміщень та

збільшив коло осіб, які мають на це законне право, увільнивши військовослужбовців від отримання інформації (витягів, інформаційних довідок) з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та бюро технічної інвентаризації про нерухоме майно, яке належить військовослужбовцю та членам його сім'ї на праві власності. Інакше кажучи, зобов'язав Міноборони, МВС, МОН, СБУ, розвідувальні органи, Адміністрацію Держприкордонслужби, Адміністрацію Держспецзв'язку організувати забезпечення командирів (начальників) військових частин (підрозділів, органів, закладів, установ), які належать до сфери їхнього управління, відомостями з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Крім того, з урахуванням внесених змін витяги з цього реєстру мають оформлюватися на кожного військовослужбовця за всіма місцями проходження ним військової служби. Також у зв'язку з новими змінами зникла потреба у наданні копій свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану (про шлюб, розірвання шлюбу, про народження тощо), інших документів, які підтверджують родинні стосунки. До того ж зазначені зміни не залишили осторонь осіб, житлове приміщення яких зруйноване (пошкоджене) внаслідок збройної агресії російської федерації, і це підтверджено документально. Згідно з ними визначені особи набувають права отримання грошової компенсації за піднайом (найом) ними житлових приміщень. Однак питання розміру виплати грошової компенсації залишились осторонь.

Беручи до уваги дані Державної служби статистики, зокрема динаміку середніх цін на плату за оренду 1-кімнатної квартири (рис. 1), середня вартість оренди однокімнатної квартири в Україні у червні 2025 р. становила 7541 грн, тобто за останній місяць ціни зросли на 0,7 %, а з початку року оренда подорожчала на 3,9 %.

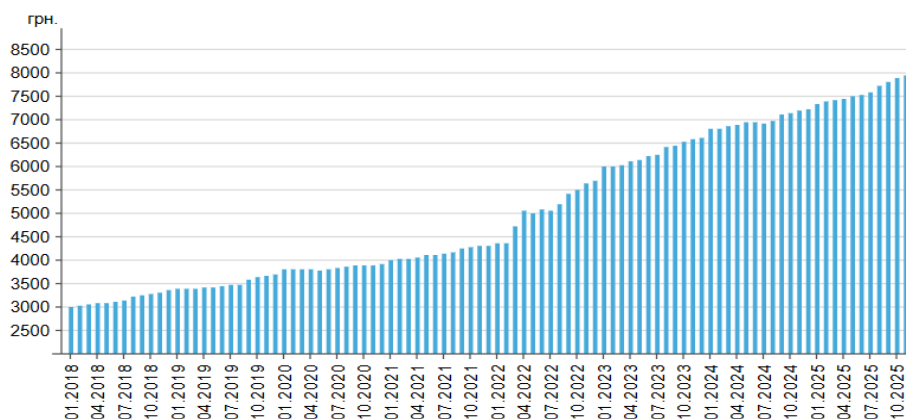

Рисунок 1 – Динаміка середніх цін на плату за оренду 1-кімнатної квартири

На рисунку 2 наведено середні ціни на оплату за оренду 1-кімнатних квартир в обласних центрах України станом на грудень 2024 р. та червень 2025 р.

Плата за оренду 1-кімнатної квартири

Область	грудень 2024	червень 2025	Зміна, %
Україна	7 220	7 541	4,5
Закарпатська	11 769	11 956	1,6
Львівська	10 449	10 942	4,7
Рівненська	9 891	10 280	3,9
м.Київ	9 632	9 777	1,5
Хмельницька	9 504	9 748	2,6
Чернівецька	8 547	8 967	4,9
Черкаська	8 766	8 664	-1,2
Волинська	8 069	8 626	6,9
Івано-Франківська	8 105	8 478	4,6
Вінницька	7 686	8 321	8,3
Житомирська	7 109	7 843	10,3
Тернопільська	7 385	7 808	5,7
Полтавська	6 635	7 435	12,1
Дніпропетровська	6 439	6 577	2,2
Київська	5 457	6 204	13,7
Кіровоградська	6 367	5 982	-6,0
Чернігівська	5 100	5 596	9,7
Сумська	4 131	5 113	23,8
Одеська	4 656	4 909	5,4
Миколаївська	3 694	3 949	6,9
Харківська	3 942	3 942	0,0
Запорізька	3 623	3 684	1,7
Херсонська	2 928	3 243	10,7
Донецька		немає даних	
Луганська		немає даних	

Дані: Держстат

Рисунок 2 – Середні ціни на оплату за оренду 1-кімнатних квартир в обласних центрах України станом на грудень 2024 р. та червень 2025 р.

І, як відомо, інформацію по вторинному ринку Державна служба статистики (Держстат) отримує безпосередньо від платформи OLX [15], з якою було укладено меморандум про взаєморозуміння у 2023 р. Технічна місія Міжнародного валютного фонду склала рекомендації для Державної служби статистики України, зокрема запропонувала забезпечити отримання Держстатом невідфільтрованих даних платформи, що містять відомості про нерухомість.

Водночас дані провідних агентств нерухомості України, як-от Rieltor, ЛУН, Dim.Ria тощо, свідчать про те, що вартість оренди житлових приміщень відрізняється від інформації оприлюдненої Державною службою статистики України (рис. 3).

Регион	Середня ціна в області	Середня ціна в обласному центрі	Різниця, грн	Різниця, %
Закарпатська область (Ужгород)	12051	19000	6949	37
Львівська область (Львів)	11036	17000	5964	35
Волинська область (Луцьк)	8626	15000	6374	42
Івано-Франківська область (І-Франківськ)	8676	14800	6124	41
Черкаська область (Черкаси)	8567	14000	5433	39
Вінницька область (Вінниця)	8321	13000	4679	36
Тернопільська область (Тернопіль)	7943	12700	4757	37
Чернівецька область (Чернівці)	8988	12700	3712	29
Одеська область (Одеса)	4946	12000	7054	59
Рівненська область (Рівне)	10280	12000	1720	14
Луганська область (Луганськ)	н/д	н/д	н/д	н/д
Полтавська область (Полтава)	7435	11000	3565	32
Хмельницька область (Хмельницький)	9748	10700	952	9
Сумська область (Суми)	5460	8000	2540	32
Житомирська область (Житомир)	7910	12000	4090	34
Чернігівська область (Чернігів)	5596	8000	2404	30
Кіровоградська область (Кропивницький)	6130	7000	870	12
Миколаївська область (Миколаїв)	3949	6000	2051	34
Запорізька область (Запоріжжя)	3742	5000	1258	25
Харківська область (Харків)	3942	4000	58	1
Херсонська область (Херсон)	3243	н/д	н/д	н/д
Донецька область (Донецьк)	н/д	н/д	н/д	н/д
Київська область (Київ, дані Держстат)	6204	9777	3573	37

Рисунок 3 – Середні ціни провідних агентств нерухомості України на оплату за оренду 1-кімнатних квартир в обласних центрах та загалом по областях України станом на серпень 2025 р.

Як приклад розглянемо населений пункт Вінниця як місто, що, за даними Держстату, станом на червень 2025 р. займало десяту сходинку в рейтингу найдорожчих міст України.

Для порівняння, агентство нерухомості ЛУН надає такі статистичні дані щодо середніх цін оренди 1-кімнатної квартири по м. Вінниця станом на грудень 2025 р. (рис. 4).

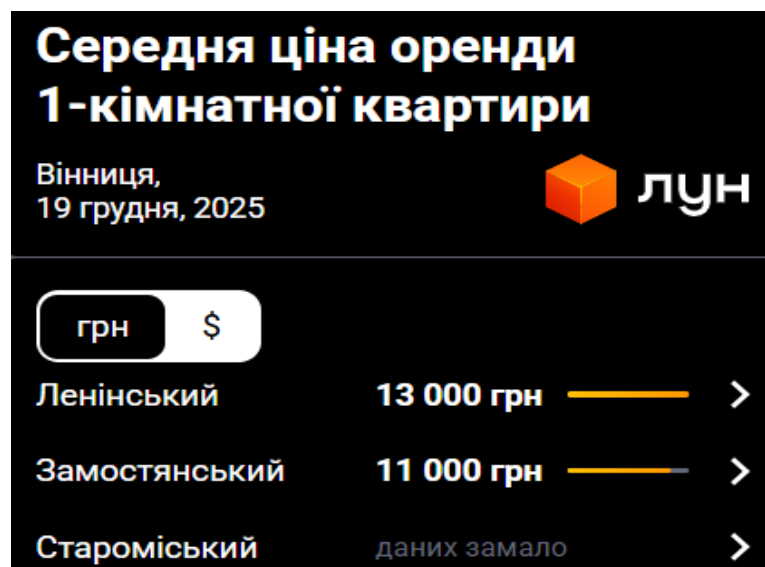

Рисунок 4 – Середня ціна оренди 1-кімнатної квартири по м. Вінниця станом на грудень 2025 р.

На рисунку 5 зображено динаміку зростання середньої ціни оренди одно-, дво- і трикімнатної квартири у м. Вінниця за період з травня 2024 р. по вересень 2025 р.

Рисунок 5 – Динаміка зростання середньої ціни оренди одно-, дво- і трикімнатної квартир у м. Вінниця за період з травня 2024 р. по вересень 2025 р.

Відслідковується підвищення середньої ціни оренди житла. Розглянемо динаміку зростання середньої ціни оренди однокімнатної квартири з травня 2024 р. по вересень 2025 р. Здорожчання відбулося більше ніж на 3000 грн і наразі становить 13000 грн. А проаналізувавши джерела [7, 8, 16], які регламентують розміри грошової компенсації військовослужбовцям НГУ за піднайом (найом) ними житлових приміщень, можна зробити висновок, що останнє підняття розміру грошової компенсації відбулось у 2022 р. [16] на такі суми:

- а) у м. Київ – з 3600 грн на 4400 грн на місяць;
- б) у обласних центрах – з 2500 грн на 3300 грн на місяць;
- в) в інших населених пунктах – з 1100 грн на 2200 грн на місяць.

І це були останні зміни щодо встановлення розмірів грошової компенсації військовослужбовцям НГУ за піднайом (найом) ними житлових приміщень.

Провівши порівняльний аналіз, можна дійти певних висновків щодо різниці між реальними цінами оренди житла по м. Вінниця та розміром грошової компенсації військовослужбовцям НГУ за піднайом (найом) ними житлових приміщень [8].

Отже, за даними Держстату, середня ціна оренди однокімнатної квартири станом на червень 2025 р. у м. Вінниця становить 8321 грн. Агентство нерухомості ЛУН надає інші статистичні дані за той самий період у аналогічному місті, що становить 13000 грн, а військовослужбовець НГУ отримує грошову компенсацію за піднайом (найом) житлових приміщень [8] 3300 грн на місяць. Тож родини військовослужбовців НГУ змушені різницю оренди житла покривати власним грошовим забезпеченням, зменшуючи витрати на базові потреби.

Вочевидь, своєчасне реагування на зазначені чинники має на меті знизити фінансове напруження для усіх категорій військовослужбовців.

З урахуванням реального стану забезпечення військовослужбовців житлом та недосконалого функціонування механізму оренди житла виникає нагальна потреба в удосконаленні порядку виплати грошової компенсації як одного із найактуальніших на сьогодні та дієвого механізму реалізації соціального захисту військовослужбовців та членів їхніх сімей.

Водночас з'являється необхідність внесення змін до нормативно-правових актів шляхом удосконалення нормативно-правового забезпечення, що регламентує порядок виплати грошової компенсації військовослужбовцям НГУ за піднайом (найом) ними житлових приміщень із обов'язковим урахуванням таких чинників: кількість членів сім'ї військовослужбовця, географічне та геополітичне розташування військових частин (місце проходження військової служби), статистичні дані щодо вартості оренди житла по регіонах України, наданих не тільки Державною службою статистики, а й провідними агентствами нерухомості України.

Висновки

В умовах сьогодення адаптовані розміри виплат грошової компенсації військовослужбовцям Національної гвардії України за піднайом (найом) ними житлових приміщень до реальних ринкових умов з урахуванням регіональних особливостей та викликів воєнного часу, в контексті забезпечення військовослужбовців та членів їхніх родин житлом, є найактуальнішим і дієвим механізмом реалізації соціального захисту і зміцнення обороноздатності держави.

Висвітлені проблемні питання щодо наявного порядку виплати грошової компенсації військовослужбовцям Національної гвардії України за піднайом (найом) ними житлових приміщень з урахуванням реальних чинників, які впливають на ціноутворення оренди житла в Україні, залишаються невирішеними і на сьогодні та вимагають удосконалення порядку виплати грошової компенсації військовослужбовцям Національної гвардії України за піднайом (найом) ними житлових приміщень шляхом внесення змін до нормативно-правових актів, що регламентує цей вид діяльності.

Напрями подальших наукових досліджень доцільно спрямувати на розроблення механізму гнучкого коригування розмірів грошової компенсації залежно від коливань цін на ринку оренди житла з обґрунтуванням єдиних підходів до визначення розмірів компенсації для військовослужбовців усіх складових сектору безпеки і оборони України.

Перелік джерел посилання

1. Конституція України. URL: <https://surl.li/idejgх> (дата звернення: 29.12.2025).
2. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 р. № 2012-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*, 1992. № 15. Ст. 190. URL: <https://surl.li/wdaspa> (дата звернення: 29.12.2025).
3. Про затвердження Порядку оренди та оплати орендованих житлових приміщень у Національній гвардії України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.04.2009 р. № 150. URL: <https://surl.li/roqmtt> (дата звернення: 29.12.2025).
4. Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні : Закон України від 05.11.2021 р. № 1871-ІХ. URL: <https://surl.li/fkfidz> (дата звернення: 29.12.2025).
5. Деякі питання декларування і реєстрації місця проживання та ведення реєстрів територіальних громад : Постанова Кабінету Міністрів України від 07.02.2022 р. № 265. URL: <https://surl.li/yhoqzh> (дата звернення: 29.12.2025).
6. Про розмір і порядок виплати грошової компенсації військовослужбовцям Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, розвідувальних органів, Державної прикордонної служби, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони та військовослужбовцям, відрядженим до Міністерства освіти і науки, Державного космічного агентства, за піднайом (найом) ними житлових приміщень : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 450. URL: <https://surl.li/cc/tumroj> (дата звернення: 29.12.2025).
7. Про виплату грошової компенсації військовослужбовцям НГУ за піднайом (найом) ними житлових приміщень : Розпорядження Головного управління НГУ від 15.12.2022 р. № Р-27.
8. Про встановлення граничного розміру грошової компенсації військовослужбовцям НГУ за піднайом (найом) ними житлових приміщень у 2026 році : Розпорядження Головного управління НГУ від 05.12.2025 р. № Р-213.
9. Ніколаєнко Т. Б. Грошова компенсація за піднайом житла в соціальному захисті військовослужбовців. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 2. С. 431–439. URL: <https://surl.li/fggxgv> (дата звернення: 29.12.2025).
10. Поліщук К. Правова думка в частині належної виплати компенсації за піднайом житлових приміщень військовослужбовцями. URL: <https://cutt.ly/FVjdwCq> (дата звернення: 29.12.2025).
11. Житл – не товар: порушення прав громадян на ринку орендного житла. *Соціальний рух*. URL: <https://cutt.ly/bVjhxfg> (дата звернення: 29.12.2025).
12. Мазуренко Л. І. Основні засади державної політики у сфері соціального захисту військовослужбовців: нормативно–правове забезпечення. *Актуальні проблеми політики*. 2023. Вип. 71. С. 223–231. URL: <https://surl.li/jtaula> (дата звернення: 29.12.2025).
13. Житлова проблема військових: досвід зарубіжних країн. URL: <https://surl.li/hzpjsp> (дата звернення: 29.12.2025).

14. Про внесення змін до Порядку виплати грошової компенсації військовослужбовцям Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, розвідувальних органів, Державної прикордонної служби, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони та військовослужбовцям, відрядженим до Міністерства освіти і науки, Державного космічного агентства, за піднайом (найом) ними житлових приміщень : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.09.2024 р. № 1019. URL: <https://surl.li/uwtjcg> (дата звернення: 29.12.2025).

15. Technical Assistance Report. Report on the Residential Property Price Index Mission (April 8–12, 2024). URL: <https://surl.li/ykhyvd> (Accessed: 29.12.2025).

16. Про встановлення розміру грошової компенсації військовослужбовцям НГУ за піднайом (найом) ними житлових приміщень у 2023 році та внесення змін до розпорядження командувача Національної гвардії України від 20.05.2022 р. № 27 : Розпорядження Головного управління НГУ від 15.12.2022 р. № Р-127.

*Стаття надійшла до редакції 03.01.2026 р.
Прийнято до друку після рецензування 31.01.2026 р.
Дата публікації 29.05.2026 р.*

UDC 355.6

M. Derevianko

IMPROVEMENT OF THE PROCEDURE FOR MONETARY COMPENSATION TO SERVICEMEN OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE FOR RENTING (LEASING) RESIDENTIAL PREMISES

The paper substantiates the relevance of improving the procedure for paying monetary compensation to servicemembers of the National Guard of Ukraine for the rental (sub-rental) of residential premises.

It has been established that under current conditions, the payment of monetary compensation to National Guard of Ukraine servicemembers for the rental (sub-rental) of residential premises within the broader context of providing housing for servicemembers and their families constitutes the most relevant and effective mechanism for implementing their social protection guarantees.

An analysis of the Ukrainian regulatory and legal framework, scholarly legal literature, administrative acts, and directives has made it possible to identify problematic aspects of the existing procedure for paying monetary compensation to National Guard of Ukraine servicemembers for the rental (sub-rental) of residential premises, and to take into account the real factors influencing housing rental pricing in Ukraine.

A comparative analysis of the amounts of monetary compensation established for National Guard of Ukraine servicemembers with the actual market cost of housing rentals, as well as with the compensation levels for servicemembers of other components of the national security and defence sector, has revealed a substantial financial imbalance. As a result, the families of National Guard of Ukraine servicemembers are forced to cover the difference between the real cost of rental housing and the compensation amount using their own monetary allowance, which negatively affects the satisfaction of the servicemembers' basic living needs.

The article argues that although recent amendments to regulatory legal acts have primarily aimed at simplifying the procedure for obtaining monetary compensation and expanding the circle of eligible recipients, the issues of revising and adjusting compensation amounts to real market conditions remain unresolved.

Based on the research conducted, the article proposes improving the procedure for paying monetary compensation to National Guard of Ukraine servicemembers for rental (sub-rental) of residential premises by amending the regulatory legal acts governing this area. Such revisions should account for family size, regional rental market characteristics, the geographic and geopolitical specifics of duty locations, and statistical data from both the State Statistics Service of Ukraine and major real estate agencies.

Keywords: *housing provision, monetary compensation, housing rental, rental (sub-rental) of residential premises.*

Дерев'янюк Максим Олександрович – старший викладач кафедри логістики підрозділів, Національна академія Національної гвардії України
<https://orcid.org/0000-0002-4070-5529>